Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002829

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-07-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крижановська Ольга Ігорівна
2. Olha I. Kryzhanovska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6544-5439

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 15-09-2025

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10342

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Повне найменування юридичної особи: Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин МОЗ України

Код за ЄДРПОУ: 22863747

Місцезнаходження: Кловський узвіз, буд. 13-а, Київ, 01021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.48, 76.29.48.21, 76.29.48.07

Тема дисертації:

1. Оптимізація прегравідарної підготовки жінок репродуктивного віку із зовнішнім генітальним ендометріозом на тлі жіночої сексуальної дисфункції

2. Management of pregravidal preparation of women of reproductive age with external genital endometriosis on the background of female sexual dysfunction

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена менеджменту прегравідарних заходів у жінок репродуктивного віку задля підвищення ефективності прегравідарної підготовки жінок репродуктивного віку із зовнішнім генітальним ендометріозом у поєднанні із жіночою сексуальною дисфункцією, який базується на комплексній оцінці змін клінічних, інструментальних, біохімічних досліджень у цієї категорії пацієнток. Завдання, які б дозволили досягти мети дослідження, були наступними: 1. встановити взаємозв'язок жіночої сексуальної дисфункції і зовнішнього генітального ендометріозу, 2. дослідити роль генітального ендометріозу в формуванні оваріальної дисфункції, 3. розробити менеджмент прегравідарного обстеження та лікування жінок репродуктивного віку з сексуальною дисфункцією на тлі зовнішнього генітального ендометріозу, 4. провести порівняльний аналіз стану жіночої сексуальної функції та їх репродуктивної функції за показником овуляторності менструального циклу в контрольні терміни лікування. Об'єкт дослідження – жіноча сексуальна дисфункція та зовнішній генітальний ендометріоз у жінок репродуктивного віку. Предмет дослідження – індекс жіночої сексуальної дисфункції, ендометріоми яєчників, гормональне тло та маркери успішності гестації, терміни прегравідарних заходів. Методи дослідження – клінічні, інструментальні, анкетні, біохімічні та статистичні. Визначено основні особливості формування ЖСД у жінок із ЗГЕ. Досліджено особливості змін гормонального гомеостазу та маркерів успішності гестації та ознак ЖСД у жінок цієї групи дослідження. Для жінок цієї групи була характерна ГГЦ, внутрішньо групова частота якої не залежала від типу мутації фермента MTHFR (п2 = 1,84, p=0,398). Визначені кореляційні зв'язки за показниками болю та рівнем ФСГ (r=-0,28, p=0,02, – слабкий негативний) та статистично значимий позитивний кореляційний зв'язок між показниками: вітаміну Д та естрадіолом; гомоцистеїном та ТТГ, ФСГ, ЛГ; АТПО та ФСГ, 17-ОП; ТТГ та гомоцистеїном, прогестероном, Т вільним; ФСГ та гомоцистеїном, АТПО; ЛГ та гомоцистеїном, ПРЛ; ПРЛ та ЛГ, 17-ОП; естрадіолом та гомоцистеїном; прогестероном та ТТГ; Т вільниим та ТТГ; 17-ОП та АТПО, ПРЛ (p<0,05). Негативні кореляційні зв'язки виявлено між: АМГ та Т вільним; вітаміном Д та АТПО, ТТГ, прогестероном; АТПО та гомоцистеїном, естрадіолом; ТТГ та гомоцистеїном, ЛГ, естрадіолом; ФСГ та естрадіолом; ЛГ та ТТГ, Т вільним; пролактином та Т вільним; естрадіолом та АТПО, ТТГ, ФСГ, 17-ОП; прогестероном та гомоцистеїном; Т вільним та АМГ, ЛГ та ПРЛ; 17-ОП та естрадіолом (p<0,05). Після 6-ти місяців терапії при проведенні кореляційного аналізу визначено, що зміна значень гомоцистеїну до лікування статистично значимо прямо корелювали зі змінами ТТГ, ФСГ та ЛГ. Значення Т вільного прямо слабо корелювали з ТТГ і обернено слабо - з ЛГ, ПРЛ. Значення 17-ОП прямо корелювали зі значеннями АТПО (зв'язок середньої сили) та пролактину (зв'язок середньої сили) і обернено – із значеннями естрадіолу. Лінійний регресійний аналіз показав, що ГГЦ до лікування достовірно була пов'язана з підвищенням рівнів ТТГ та зниженням ФСГ – R2adj = 0,148, p=0,002. На зниження Т вільного достовірно впливало зниження ЛГ (R2adj = 0,067, p=0,017), а підвищення 17-ОП - зниження естрадіолу (R2adj = 0,386, p<0,001). Мультиномінальний регресійний аналіз показав, що на 6 місяці нормалізація гомоцистеїнемії достовірно залежала від типу мутації гомоцистеїну (pseudo R2Nagelkerke=0,833, p<0,001): що свідчило про корекцію рівнів гомоцистеїну лише при гетерозиготній мутації та відсутності мутацій. Отримані дані лягли в основу зміни консервативної тактики на оперативну у жінок із гомозиготною формою поліморфізма фермента MTHFR з продовженням медикаментозної терапії в післяопераційному періоді. Це дозволило в контрольний термін у пацієнток з гомозиготною мутацією фермента досягнути нормалізації показників ЖСД у 100,0%. Проведене оперативне лікування - видалення ендометріоми у жінок із гомозиготною формою поліморфізма фермента MTHFR - не мало негативного впливу на показник АМГ та призвело до статистично значимого збільшення частки жінок з нормалізацією рівнів вітаміну Д (75,0%), ТТГ (58,3%), ФСГ (100,0%), ЛГ (100,0%), прогестерону (100,0%), Т вільного (100,0%), нормалізації всіх досліджуваних параметрів ЖСД порівняно з жінками без операції (p<0,05), що вказує на негативний вплив ендометріоми на загальний гомеостаз організму жінок, його репродуктивний стероїдогенез та показник індексу ЖСД.

2. The dissertation is devoted to the management of pre-pregnancy measures in women of reproductive age in order to increase the effectiveness of pre-pregnancy preparation of women of reproductive age with external genital endometriosis in combination with female sexual dysfunction, which is based on a comprehensive assessment of changes in clinical, instrumental, and biochemical studies in this category of patients. The tasks that would allow achieving the goal of the study were the following: to establish the relationship between female sexual dysfunction and external genital endometriosis, to investigate the role of genital endometriosis in the formation of ovarian dysfunction, to develop management of pre-pregnancy examination and treatment of women of reproductive age with sexual dysfunction on the background of external genital endometriosis, to conduct a comparative analysis of the state of female sexual function and their reproductive function in the control periods of treatment. The object of the study is female sexual dysfunction and external genital endometriosis in women of reproductive age. The subject of the study is the Female Sexual Function Index (FSFI), ovarian endometrioma, hormonal background and markers of gestational success, timing of prepregnancy measures. Research methods are clinical, instrumental, questionnaire, biochemical and statistical. The main features of the formation of female sexual dysfunction (FSD) in women with external genital endometriosis (EGE) were determined. The features of changes in hormonal homeostasis and markers of gestational success and signs of FSD in women of this study group were studied. Women of this group were characterized by hyperhomocysteinemia (HHC), the intragroup frequency of which did not depend on the type of MTHFR (Methylenetetrahydrofolate reductase) enzyme mutation (□2 = 1.84, p = 0.398). Correlations were determined between the indicators of pain and Folliclestimulating hormone (FSH) level (r=-0.28, p=0.02, weak negative) and a statistically significant positive correlation between the indicators: vitamin D and estradiol; homocysteine (HCY) and thyroid stimulating hormone (TSH), FSH, Luteinizing hormone (LH); Thyroid peroxidase (TPO) antibodies and FSH, 17-hydroxyprogesterone (17-OP); TSH and HCY, progesterone, free testosterone (free T); FSH and HCY, TPO antibodies; LH and HCY, prolactin; prolactin and LH, 17-OP; estradiol and HCY; progesterone and TSH; free T and TSH; 17-OP and TPO antibodies, prolactin (p<0.05). Negative correlations were found between: anti-mullerian hormone (AMH) and free T; vitamin D and TPO antibodies, TSH, progesterone; TPO antibodies and HCY, estradiol; TSH and HCY, LH, estradiol; FSH and estradiol; LH and TSH, free T; prolactin and free T; estradiol and TPO antibodies, TSH, FSH, 17-OP; progesterone and HCY; free T and AMH, LH and prolactin; 17-OP and estradiol (p<0.05). After 6 months of therapy, correlation analysis determined that the change in HCY values before treatment was statistically significantly directly correlated with changes in TSH, FSH and LH. Free T values were directly weakly correlated with TSH and inversely weakly - with LH, prolactin. 17-OP values were directly correlated with TPO antibodies (average) and prolactin (moderate) values and inversely - with estradiol values. Linear regression analysis showed that HHG before treatment was significantly associated with increased TSH levels and decreased FSH - R2adj = 0.148, p = 0.002. The decrease in free T was significantly influenced by the decrease in LH (R2adj = 0.067, p=0.017), and the increase in 17-OP was significantly influenced by the decrease in estradiol (R2adj = 0.386, p<0.001). Multinomial regression analysis showed that at 6 months, the normalization of HCY significantly depended on the type of GC mutation (pseudo R2Nagelkerke=0.833, p<0.001): which indicated the correction of GC levels only in the case of heterozygous mutation and the absence of mutations. The obtained data formed the basis for changing the conservative tactics to surgical in women with a homozygous form of the MTHFR enzyme polymorphism with continued drug therapy in the postoperative period. This allowed patients with a homozygous MTHFR enzyme mutation to achieve normalization of FSD indicators in 100.0% during the control period. The surgical treatment of endometrioma removal in women with a homozygous form of the MTHFR enzyme polymorphism did not have a negative effect on the AMH index and led to a statistically significant increase in the proportion of women with normalization of vitamin D levels (75.0%), TSH (58.3%), FSH (100.0%), LH (100.0%), progesterone (100.0%), free T (100.0%), normalization of all studied parameters of the FSD compared to women without surgery (p<0.05), which indicates a negative effect of endometrioma on the general homeostasis of the female organism and its reproductive steroidogenesis and the FSFI index.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Крижановська О.І., Семенюк Л.М. Фізіологічна характеристика пацієнток репродуктивного віку з жіночої сексуальною дисфункцією та ендометріозом (порівння клініко-лабораторних показників різних груп дослідження). Запорізький медичний журнал. Том 26, №3 (144), травень-червень 2024. 210-216 ст ISSN 2306-4145
- О. І. Крижановська, Д.О. Говсєєв. Особливості змін гормонального профілю жінок із жіночою сексуальною дисфункцією та генітальним ендометріозом у процесі лікування. Одеський медичний журнал. №2 (187) 2024. 40-44ст. ISSN 2226-2008
- L. M. Semeniuk, Ye. S. Kozachuk, O. I. Kryzhanovska. The role of dehydroepiandrosterone in the formation of functional hypoandrogenism, endometriosis and women's sexual health disorders. Одеський медичний журнал. №4 (189) 2024. 51-55ст. ISSN 2226-2008
- Семенюк Л. М., Паньків В. І., Козачук Є. С., Крижановська О. І. Визначення зв’язку між особливостями гормонального тла й ознаками жіночої сексуальної дисфункції у жінок з ендометріозом та без нього у прогнозі успішності гестації. Міжнародний ендокринологічний журнал. Vol. 21, No. 3, 2025. 306-313ст. ISSN 2224-0721
- О. І. Крижановська. Клінічна характеристика жінок із жіночою сескуальною дисфункцією та ендометріозом.УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛ «ЗДОРОВ’Я ЖІНКИ» 1(170)/2024. 32-37ст. ISSN 2786-6009
- Л. М. Семенюк, Т. Ю. Юзвенко, Є. С. Козачук, О. І. Крижановська. Менеджмент дефіциту вітаміну D та гіпотиреозу в прегравідарній підготовці жінок із сексуальною дисфункцією в поєднанні з ендометріозом. Клінічна ендокринологія та ендокринна хірургія. 1 (89) 2025. ст 13-21. ISSN 2519-2582
- Л. М. Семенюк, Є. С. Козачук, О. І. Крижановська. Персоніфікований підхід до менеджменту жінок із сексуальною дисфункцією, зовнішнім генітальним ендометріозом і гіпергомоцистеїнемією. Клінічна ендокринологія та ендокринна хірургія. 4 (88) 2024. ст 51-56. ISSN 2519-2582
- О. І. Крижановська. Жіноча сексуальна дисфункція — мультидисциплінарна проблема розладів репродуктивного здоров’я жінок фертильного віку. Огляд літератури. Клінічна ендокринологія та ендокринна хірургія. 4 (84) 2023. ст 32-38. ISSN 2519-2582
- Л. М. Семенюк, Т. Ю. Юзвенко, Є. С. Козачук, Л. С. Чернуха, О. І. Крижановська. Вдосконалення методів діагностики розладів репродуктивного здоров’я у жінок раннього репродуктивного віку із сексуальною дисфункцією та гіпоандрогенізмом. Клінічна ендокринологія та ендокринна хірургія. 1 (81) 2023. ст 13-19. ISSN 2519-2582
- Л. М. Семенюк, Т. Ю. Юзвенко, Г. О. Бородкін, О. І. Крижановська. Визначення ризиків формування безпліддя у жінок з патологією щитовидної залози і гіпоандрогеновою дисфункцією яєчників. Світ Медицини та Біології. №3(73), 2020 рік , ст 111-115. ISSN 2079-8334
- Л. М. Семенюк, Л. В. Дем'яненко, Л. С. Чернуха, О. І. Крижановська. Склад цервікального слизу як показник фертильності жінок зі зниженою лубрикацією та недостатністю андрогенів. Клінічна ендокринологія та ендокринна хірургія. 1 (69) 2020. ст 14-18. ISSN 2519-2582
- Л. М. Семенюк, Л. В. Дем'яненко, Л. С. Чернуха, О. І. Крижановська. Сексуальна дисфункція як ранній маркер ендометріозу. 2 (70) 2020. ст 86-91. ISSN 2519-2582

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0122U001153

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Говсєєв Дмитро Олександрович
2. Dmytro O. Govsieiev

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9669-0218

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семенюк Людмила Миколаївна
2. Liudmyla M. Semeniuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7354-7061

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин МОЗ України

Код за ЄДРПОУ: 22863747

Місцезнаходження: Кловський узвіз, буд. 13-а, Київ, 01021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ромащенко Оксана Василівна

2. Oksana V. Romashchenko

Кваліфікація: д.мед.н., г.н.с, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0544-8758

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут урології імені академіка О. Ф. Возіанова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011918

Місцезнаходження: вул. В. Винниченка, буд. 9-а, Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Косей Наталія Василівна

2. Nataliia V. Kosei

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3085-3285

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа «Всеукраїнський центр материнства та дитинства Національної академії медичних наук України»

Код за ЄДРПОУ: 45460659

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, буд. 8, Київ, 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Курочка Валентина Валеріївна

2. Valentina V. Kurochka

Кваліфікація: к.мед.н., 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6800-310X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бурка Ольга Анатоліївна
2. Olga A. Burka

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0133-9885

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Бенюк Василь Олексійович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Бенюк Василь Олексійович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Паливода Роман
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна